

РЕШЕНИЕ

№ 991

гр. Стара Загора, 15.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, XV-ТИ ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесети октомври през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Олга Златева

при участието на секретаря Ивелина Б. Костова
като разгледа докладваното от Олга Златева Гражданско дело №
20235530102943 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на М. Х. И. от гр.Стара Загора
против „Електроразпределение ЮГ” ЕАД, гр.Пловдив.

Твърди се, че ответникът е дружество, което е доставчик на ел.енергия и
съответно ищцата се явява потребител по смисъла на закона. За обекта - имот, находящ
се в с. Ново село общ. Стара Загора, в документите на ответното дружество ищцата
била отбелязана като потребител с ИТН 2104874 и клиентски номер № 1010153042,
като по тези номера получавала сметките си за изразходвана ел.енергия, с място на
потребление: с. Ново село, общ. Стара Загора. На 05.07.2022г. служители на ответното
дружество демонтирали действащия към него момент електромер с № 008169503 и
поставили нов с № 025826595, като посочили причина за извършената подмяна -
планова подмяна на електромери. За извършеното действие от ответното дружество
съставили Протокол № 40752447474424950463. На 10.09.2022г. чрез кмета на селото
на ищцата било връчено писмо от ответника, с което я уведомили, че при извършена
проверка на замерването на ел. енергия на обекта в с. Ново село, на ИТН 2104874,
служители на ответника констатирали, че електромерът не отчита електрическа
енергия, за което бил съставен констативен протокол № 682281/16.08.2022г. Посочили,
че на основание чл. 52 ал. 2 от ПИКЕЕ била извършена корекция на сметката за ел.
енергия за период от 92 дни, т.е. от 16.05.2022г. до 16.08.2022г. и начислили
допълнително сума, вследствие на установено неизмерване, непълно или неточно
измерване на количество ел. енергия в размер на 2091,91 лева. Била приложена
фактура № 8281534837/01.09.2022г. със срок за плащане - 12.09.2022г. Ищцата
оспорила задължението по посочената фактура пред СтРС, като било гр.д. 4363/2022г.,
с което поискала да се признае за установено, че не дължи сумата от 2091,91 лева по
фактура № 8281534837/01.09.2022г. Производството приключило с влязъл в сила

съдебен акт. В хода на производството - след образуването му и след получаване от страна на ответника исковата молба, фактура № 8281534837/01.09.2022г. била сторнирана от ответното дружество, след което издали фактура № 8283116911/29.09.2022г. за сумата от 1294,10 лева с падеж 10.10.2022г. Известието за извършеното сторниране и издаване на нова фактура получила на 04.10.2022г. Незабавно отправила заявление до „Електроразпределение юг“ ЕАД, че оспорва задължението и издадената фактура ще бъде предмет на исково производство, поради което помолила да не прекъсват електрозахранването в обекта до разрешаване на спора от компетентния съд. Въпреки това, на 28.10.2022г., електрозахранването в дома ѝ било преустановено. Поради изложеното, следвало да заплати сумата от 1294,10 лв., както и сума в размер на 7,55 лв. - лихва за забава и сумата от 19 лв. - за възстановяване на ел. захранване, прекъснато поради неплащане или общо заплатила сумата от 132,65 лева на 31.10.2022г. При първоначално изпратеното ѝ известие за извършена корекция на сметка, бил приложен Констативен протокол за техническа проверка и подмяна на средства за търговско измерване № 682281/16.08.2022г. В него било посочено, че проверка на електроизмервателното устройство е извършено от лицата Димитър Петров Петров - ел. монтьор и Никола Георгиев Кереzieв - ел. монтьор. Присъствал и Стоян Иванов Костадинов, с отбелязване, че е представител, без да е уточнено чий представител е лицето, без да са посочени каквито и да било данни за него, вкл. адрес, с цел установяване самоличността му и евентуално извършване на проверка дали действително е присъствал и какво е видял. В действителност на 16.08.2022г. ищцата излизала от дома си в с. Ново село и в момента, в който се качвала в колата си, за да потегли за гр. Стара Загора, пред двора ѝ спряла кола, с обозначения на ответното дружество. В колата имало само един човек - водачът на лекия автомобил. Същият ги видял със съпруга ѝ, че напускат дома си, но не се обърнал към тях по никакъв начин, не ги заговорил, не ги попитал дали те са собственици на имота. Тъй като решили, че този човек не търси тях, потеглили. В имота им обаче имало монтирани охранителни камери, едната от които била насочена към гаража, разположен в имота, но по начин, по който се виждала входната врата за двора и в случая стълба, на който се намирал таблото с електромера. Камерата била подвижна и се задвижвала при регистриране на движение. Решили, докато пътуват да проверят какво се случва и дали видения от тях л.а. потеглил или се е отправил в друга посока. Установили, че лицето, което излязло от автомобила, всъщност се намирало до ел. таблото, разположено на стълб пред имота и в което табло се намирал електромерът, отчитащ ел. захранването в имота. Същият човек отворил таблото и извършил някакви действия вътре в него. След това камерата изключила за кратко. При повторното ѝ включване видели, че същият човек продължил още няколко минути да работи нещо в таблото, след което го затворил. Качил се в лекия си автомобил и потегли отново. Човекът бил сам, нямало никого нито в автомобила, нито покрай него. Не били уведомявани по никакъв начин нито за причината служител на електроразпределителното дружество да отваря ел. таблото, нито какво е извършвал вътре до момента, в който получили на 10.09.2022г. посоченото по-горе писмо. В него като причина, поради която се твърди, че е извършена корекция на сметката, от ответното дружество посочвали „Дадени на късо токови вериги“, в резултат на което електромерът не отчитал ел. енергия. Същевременно било посочено и „В следствие на това, същият процент от ползваната от Вас електроенергия е неизмерен, съответно незаплатен“. Не ставало ясно, след като се твърдяло, че електромерът не отчита, какъв бил процента, който е неизмерен и неотчетен. Въз основа на какъв размер се е начислява допълнително ел. енергия. От друга страна, видно от приложения протокол,

в същия не било отбелязано „дадени на късо токови вериги“, а неправилно свързване. Имайки предвид, че електромерът им бил подменен на 05.07.2022г. от служители на ответното дружество, у тях възникнало съмнението дали е било извършено правилното свързване на измервателното устройство тогава. На следващо място била нарушена процедурата на чл. 49, ал. 2 ПИКЕЕ при съставянето на Констативен протокол. Освен това не било установено и доказано какво количество електроенергия е реално доставено и потребено, но не било отчентено /измерено/, което пък от своя страна не могло да обоснове реалната дължимост на претендираното от ответника като цена на потребена електроенергия. В приложената от ответника фактура било вписано основание за начисляване на претендираната сума от 1294,10 лева с ДДС „дължима сума, вследствие на установено неизмерване, непълно или неточно измерване на количество ел.енергия за електромер № 008169503.“ Посоченият номер на електромер не съвпадал с номера, посочен в Констативен протокол за техническа проверка и подмяна на средства за търговско измерване № 682281/16.08.2022г., а именно електромер № 025826595.

С оглед гореизложеното счита, че била принудена неправомерно да заплати недължима сума в размер на 1294,10 лв. - по фактура № 8283116911/29.09.2022г., както и сума в размер на 7,55 лв. - представляваща лихви, и сумата от 19 лв. - за възстановяване на ел. хранване в имота ѝ. Задължавайки я да заплати посочените суми, ответното дружество се било обогатило неоснователно със сумата от 1320,65 лв. Тъй като извършените плащания били направени на 31.10.2022г., по вина на ответника, поради преустановяване на електрохранването в имота ѝ, то от момента на плащането до момента на завеждане на настоящата искова претенция, същият дължал и законната лихва върху заплатените суми, а именно 105,31 лева.

Моли се съдът да осъди ответника да заплати на ищцата сумата от общо 1320,65 лева, представляваща - недължимо платена сума от 1294,10 лева по фактура № 8283116911/29.09.2022г., заплатена, видно от касов бон 00068399/31.10.2022г., както и сума в размер на 7,55 лева, заплатена, видно от касов бон 00068398/31.10.2022г. и представляваща лихва за забава, както и сумата от 19,00 лева за възстановяване на ел. хранване в имота ѝ, видно от касов бон 00068376/31.10.2022г., ведно със сумата от 105,31 лева, представляваща законна лихва върху изплатените суми, считано от датата на извършеното плащане, а именно 31.10.2022г. до датата на завеждане на настоящия иск – 13.07.2023г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на завеждането на исковата молба – 13.07.2023г., до окончателното изплащане на сумата. Претендират се разноски.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответника. Ответникът твърди, че в действителност на 16.08.2022г. негови служители извършили проверка на електромер с фабричен номер 008169503, отчитащ доставяната електрическа енергия в обекта /чл. 46 от ПИКЕЕ, обн. ДВ, бр. 35 от 2019г./. При проверката служителите констатирали, че има грешна схема на свързване, в резултат на която, изконсумираната електрическа енергия не се отчитала от електромера. Била възстановена правилната схема на свързване. За тези действия, проверяващите лица съставили Констативен протокол за техническа проверка и подмяна на средства за търговско измерване № 682281/16.08.2022г. В резултат на проверката, ЕР Юг извършил преизчисление на количеството електрическа енергия, при спазване на инструкциите, съдържащи се в чл. 50, ал. 2 от ПИКЕЕ, като начислил допълнително количество електрическа енергия в размер от 1981 kWh. За извършеното преизчисление първоначално била издадена фактура № 8281534837/01.09.2022г., която била на стойност 2091,91 лв., но на

следващия ден същата била сторнирана с кредитно известие № 3000340172/02.09.2022 г. на основание ЗДДС, тъй като била открита техническа грешка в справката за корекция, въз основа на която е издадена фактурата. След отстраняването на техническата грешка и в съответствие с правилната справка за корекция, на мястото на сторнираната фактура била издадена нова - процесната фактура с № 8283116911/29.09.2022г. за сумата от 1294,10 лв. Всички факти и обстоятелства, относно извършената проверка, ответникът изложил по гр.д. № 4363/2022г. по описа на СтРС, по което съдът се бил произнесъл относно дължимостта на вземането, начислено на основание на проверката, за която е съставен КП №682281/16.08.2022г. Въпреки, че във влязлото в сила решение по гр.д. № 4363/2022г. било посочено, че не се дължи сумата по сторнираната фактура, тъй като не било взето под внимание уточнението им, че същата е сторнирана, а на нейно място била издадена нова, следвало да отчетат факта, че в мотивите на решението, съдът се бил произнесъл относно основанията за извършване на корекция, като констатирал, че е нарушена процедурата по извършване на проверката и че констативният протокол с №682281/16.08.2022г., съставен в резултат на проверката, не може да служи като основание за извършване на корекция по реда на ПИКЕЕ, ответникът признава предявения иск за неоснователно обогатяване, както по основание, така и по размер. Счита, че със своето извънсъдебно поведение не е дал никакво основание за завеждане на настоящото дело. Поради гореизложената фактическа обстановка, счита, че с оглед признаването на иска за неоснователно обогатяване с отговора на исковата молба и обстоятелството, че дружеството не е дало повод за завеждане на делото, искът в този му част следвало да бъде уважен, като на основание чл. 78 ал. 2 от ГПК съдебните разноси да бъдат възложени в тежест на ищеца. Що се касаело до предявения иск за осъждане на ответното дружество да заплати на ищцата сума в размер на 105,31 лв., представляваща мораторна лихва, изчислена върху сбора на посочените по-горе суми, от датата на заплащане на същите до датата на завеждането на настоящата исковата молба в съда, счита, че същият е неоснователен. Твърди, че се касае за задължения, които били без точно определен срок за изпълнение, поради което по силата на чл. 84 ал. 2 от ЗЗД длъжникът по тях изпадал в забава от датата на поканата. По делото липсвали каквито и да било доказателства за отправена покана от страна на ищцата към ЕР Юг преди датата на предявяване на иска, поради което и не можело да се приеме, че до тази дата ответникът бил изпаднал в забава. След заплащане на процесната фактура ищцата по никакъв начин не предприела действия за събиране на сумата, която заплатила по нея - не била поканила дружеството да заплати сумата, нито определила срок за изпълнение на ответника. При неизпълнение на парични задължения законът свързвал забавата на длъжника с правилото, че е необходимо да бъде отправена покана към длъжника, а изключението, предвидено изрично в закона - при задълженията от непозволено увреждане, когато длъжникът се смята в забава и без покана /чл. 84 ал. 3 от ЗЗД/. Следователно, забавата на длъжника настъпвала с изискуемостта на вземането /чл. 114 ал. 1 от ЗЗД/ само в изрично предвидените от закона случаи, поради което неоснователно обогатилият се при общия фактически състав на чл. 59 ал. 1 от ЗЗД не изпадал в забава със самото обогатяване на едно лице за сметка на имуществото на друго лице. Задължението за заплащане на мораторни лихви било дължимо от деня на забавата, която, при липсата на определен ден за изпълнение, настъпвала в зависимост от това дали длъжникът е поканен да изпълни, според чл. 84 ал. 2 от ЗЗД. Когато кредиторът не бил поканил длъжника да изпълни своето задължение преди завеждане на делото, исковата молба имала значението на покана, след която длъжникът изпадал в забава. В този смисъл била и константната съдебна практика /цитира съдебна

практика/.

Съдът е сезиран с искове - по чл. 55 ал. 1 пр. 1 от ЗЗД – за сумата от 1320,65 лв., и по чл. 86 от ЗЗД – за сумата от 105,31 лв. Искът по чл. 55 от ЗЗД се признава изцяло от ответника – по основание и размер.

В съдебно заседание ищецът не се явява, не изпраща представител. С постъпила от адвоката му молба, се моли да бъде постановено решение при признание на иска на основание чл. 237 ГПК, излагат се съображения по същество. Претендират се разноски.

Съдът намира, че в случая са налице предпоставките на чл. 237 ГПК по отношение на иска по чл. 55 ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, поради което следва да постанови решението си, съобразно направеното от ответника признание на иска по отношение на този иск.

Съдът намира, че разпоредбата на чл. 78 ал. 2 от ГПК е неприложима, тъй като същата изисква освен признание на иска и ответникът с поведението си да не е дал повод за завеждане на делото. Съгласно разясненията на ТР № 5/21.11.2019г. по тълк. д. № 5/2017г., ОСГТК на ВКС, задължението за връщане на даденото при начална липса на основание – по чл. чл. 55, ал. 1 пр. 1 ЗЗД е безсрочно и може да се иска от кредитора веднага. /арг. чл. 69 ал. 1 ЗЗД/. То възниква от момента на получаване на недължимото и от този момент става изискуемо, както е изяснено и в т. 7 ППВС № 1/1979г. Началото на изискуемостта е начало и на погасителната давност, на осн. чл. 114, ал. 1 ЗЗД, но автоматично не води до забава на длъжника. След като, при връщане на дадено при начална липса на основание вземането е изискуемо от момента на разместване на имущественото благо /в случая от 31.10.22г./ и доколкото не го е изпълнил доброволно, то ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото. Действително, за забава на длъжника по безсрочното задължение е необходимо той да бъде поканен от кредитора да изпълни съгласно чл. 84 ал. 2 ЗЗД, роля на каквато покана в случая изпълнява исковата молба. Релевантна обаче за отговорността за разноски е изискуемостта на вземането по чл. 55 ал. 1 пр. 1 ЗЗД, която настъпва от момента на разместване на имущественото благо, докато забавата за изпълнение настъпва след като длъжникът бъде поканен от кредитора, но има отношение единствено относно дължимостта на обезщетение за забава /законна лихва/. Приложимостта на чл. 78 ал. 2 ГПК не може да се обоснове с факта, че ответникът не е оспорвал иска и че не е бил поканен от ищеца да изпълни до датата на предявяване на исковата молба, доколкото, падежът на задължението, изискуемостта на вземането и забавата да се изпълни не са еднозначни понятия и релевантна в случая за отговорността за съдебни разноски е изискуемостта на вземането, настъпила от момента на разместване на имущественото благо и невръщането от ответника на полученото от него без основание, което е обусловило и правния интерес на ищеца да потърси защита по съдебен ред на нарушеното си право, т.е. ответникът с поведението си е дал повод за завеждане на делото и следва да понесе отговорността за разноски, доколкото не е налице хипотезата на чл. 78 ал. 2 ГПК. Изцяло от избора на ищеца, разполагащ с право на иск, зависи по кой ред ще защити накърненото си субективно материално право, и при положение, че разполага с право на иск и може да го упражни съдебно, не може да бъде задължен да упражни правата си по друг ред. /в този смисъл Определение № 499 от 15.05.2023г. на ОС - Велико Търново по в.ч.гр.д. № 357/2023г., Определение № 460 от 5.08.2022г. на ОС - Габрово по в. ч. гр. д. № 314/2022г. и др./. Задължението за връщане на дадено при начална липса на основание е парично, поради което е носимо, т. е. длъжникът трябва да потърси кредитора с цел да изпълни,

а не обратното – арг. чл. 68 б. "а" ЗЗД. Законът е повелявал на ответника да изпълни и не му е била нужна покана от ищеца. Отделно от това, ответникът е признал иска с отговора на исковата молба, но не е удовлетворил изискуемото вземане в хода на делото, макар, че не го оспорва, а и е демонстрирал поведение преди завеждане на делото, обратно на предполагащо признаване на иска, преустановил е ел.захранването в имота на ищеца.

Искът по чл. 86 от ЗЗД се оспорва от ответника. Съгласно цитираното ТР № 5/21.11.2019г. по тълк. дело № 5/2017г., ОСГТК на ВКС, при връщане на дадено при начална липса на основание в хипотезата на чл. 55 ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, длъжникът дължи обезщетение за забава от поканата да изпълни. В случая, не е налице покана преди подаването на исковата молба, поради което искът за мораторна лихва, в размер на 105,31 лв., считано от 31.10.22г. до подаване на исковата молба /13.07.23г./ е неоснователен и като такъв, следва да бъде отхвърлен.

С оглед изхода на делото, в тежест на ответника следва да бъдат възложени направените от ищеца разноси за държавна такса и адвокатско възнаграждение, съизмерно на уважената част от исковете – в размер на 469,59 лв.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

Осъжда „Електроразпределение Юг” ЕАД, ЕИК 115552190, със седалище и адрес на управление в гр. Пловдив, ул. „Христо Г. Данов” № 37, да заплати на М. Х. И., ЕГН *****, от гр. Стара Загора, ул. „.....” №, сумата от общо 1320,65 лева, представляваща: недължимо платени: 1294,10 лева по фактура № 8283116911/29.09.2022г., 7,55 лева лихва за забава, 19 лева за възстановяване на ел. захранване, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 13.07.2023г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата от 469,59 лева – разноси.

Отхвърля предявения от М. Х. И., ЕГН *****, от гр. Стара Загора, ул. „.....” №, иск за осъждане на „Електроразпределение Юг” ЕАД, ЕИК 115552190, със седалище и адрес на управление в гр. Пловдив, ул. „Христо Г. Данов” № 37, да ѝ заплати сумата от 105,31 лева - лихва за забава върху сумата 1320,65 лева, считано от 31.10.2022г. до 13.07.2023г., като неоснователен.

Решението може да се обжалва пред Старозагорския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____